

LBRIS

Editor: George Huzum

We know
books

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

NEGRUZZI, COSTACHE

Alexandru Lăpușneanu / Costache Negruzzi. – București:

Astro, 2012

ISBN 978-606-8148-24-3

821.135.1-32

929 Alexandru IV Lăpușneanu(0:82-32)

94(498.3)"15" Alexandru IV Lăpușneanu(0:82-32)

Editura ASTRO

Str. Iacob Negruzzi, nr. 37A,

Sector 1, București

Tel./Fax: 021 223 04 51

Comenzi la:

www.cartea-mea.ro

www.cartescolara.ro

www.depozit-de-carti.ro

Tipografia *SHIK & ȘTEFAN* SRL

Strada N. Drăgan nr. 10, sector 5, București

FRAGMENTE ISTORICE

FRAGMENTE ISTORICE

ALEXANDRU LĂPUȘNEANU 1564-1569	4
APRODUL PURICE 1486	25
SOBIESKI ȘI ROMÂNII 1686	40
REGELE POLONIEI ȘI DOMNUL MOLDAVIEI	46
CÂNTEC VECHI	49

AMINTIRI DE JUNEȚE

CUM AM ÎNVĂȚAT ROMÂNEȘTE	55
ZOE	62
O ALERGARE DE CAI (СКАЧКА)	76
AU MAI PĂȚIT-O ȘI ALȚII	100
TODERICĂ	108

POEZII

MARȘUL LUI DRAGOȘ (doină)	119
DOINĂ NOUĂ	121
EPITAFUL VORNICULUI ALEXANDRU DIMITRIE STURZA	122
EU	123
FABULĂ	125
URIAȘUL DACIEI	126

I

Dacă voi nu mă vreți, eu vă vreau...!

Iacov Eraclid, poreclit Despotul, pierise ucis de buzduganul lui Ștefan Tomșa, care acum cârmuia țara, dar Alexandru Lăpușneanul, după înfrângerea sa în două rânduri, de oștile Despotului, fugind la Constantinopol, izbutise a lua oști turcești și se înturna acum să izgonească pre răpitorul Tomșa și să-și ia scaunul, pre care nu l-ar fi pierdut, de n-ar fi fost vândut de boieri. Intrase în Moldavia, întovărășit de șapte mii spahii și de vreo trei mii oaste de strânsură. Însă pe lângă aceste, avea porunci împărătești către hanul tătarilor Nogai, ca să-i deie oricât ajutor de oaste va cere.

Lăpușneanul mergea alături cu vornicul Bogdan, amândoi călări pe armăsari turcești și înarmați din cap până în picioare.

— Ce socoți, Bogdane, zise după puțină tăcere, izbândi-vom oare?

— Să nu te îndoiești, Măria-Ta, răspunse curtezanul, țara geme subt asuprirea Tomșei. Oastea toată se va supune cum i se va făgădui mai mare simbrie. Boierii, câți i-au mai lăsat vii, numai frica morții îi mai ține, dar cum vor vedea că Măria-Ta vii cu putere, îndată vor alerga și-l vor lăsa.

— Să deie Dumnezeu să n-aibi nevoie a face ceea ce au făcut Mircea-vodă la munteni; dar ți-am mai spus, eu îi cunosc pre boierii noștri, căci am trăit cu dânșii.

— Aceasta rămâne la înaltă înțelepciunea Măriei-Tale.

Vorbind așa, au ajuns aproape de Tecuci, unde poposiră la o dăbravă.

— Doamne, zise un aprod apropiindu-se, niște boieri so-sind acum cer voie să se înfățișeze la Măria-Ta.

— Vie, răspunse Alexandru.

Curând intrară sub cortul unde el ședea încungiurat de boierii și căpitanii săi, patru boieri, din care doi mai bătrâni, iar doi juni. Aceștii erau vornicul Moțoc, postelnicul Veveriță, spatarul Spancioc și Stroici.

Apropiindu-se de Alexandru-vodă, se închinară până la pământ, fără a-i săruta poala după obicei.

— Bine-ați venit, boieri! zise acesta silindu-se a zâmbi.

— Să fii maria ta sănătos, răspunseră boierii.

— Am auzit, urmă Alexandru, de băntuirile țării și am venit s-o mântui; știu că țara m-așteaptă cu bucurie.

— Să nu bănuiești, Măria-Ta, zise Moțoc, țara este liniștită și poate că Măria-Ta ai auzit lucrurile precum nu sunt; căci așa este obiceiul norodului nostru, să facă din tânțar armăsar. Pentru aceea obștia ne-au trimis pre noi să-ți spunem că norodul nu te vrea, nici te iubește și M[ăria]-ta să te întorci înapoi ca...

— Dacă voi nu mă vreți, eu vă vreau, răspunse Lăpușneanul, a căruia ochi scântieră ca un fulger, și dacă voi nu mă iubiți, eu vă iubesc pre voi și voi merge ori cu voia, ori fără voia voastră. Să mă-ntorc? Mai degrabă-și va întoarce Dunărea cursul îndărăpt. A! Nu mă vrea țara? Nu mă vreți voi, cum înțeleg?¹

— Solului nu i se taie capul, zise Spancioc; noi suntem datori a-ți spune adevărul. Boierii sunt hotărâți a pribegi la unguri, la leși și la munteni, pe unde au toți rude și prieteni. Vor veni cu oști streine și vai de biata țară când vom avea războaie între noi și poate și Măriei-Tale nu-i va fi bine, pentru că domnul Tomșa...

— Ticălos nu poate fi acel ce s-au învrednicit a se numi unsul lui Dumnezeu, zise Veveriță.

¹ Miron Costin

— Au doar nu sunt și eu unșut lui Dumnezeu? Au doar nu mi-ai jurat și mie credință, când eram numai stolnicul Petre? Nu m-ai ales voi? Cum au fost oblăduirea mea? Ce sânge am vărsat? Care s-au întors de la ușa mea, fără să câștige dreptate și mângâiere? Și însă, acum nu mă vreți, nu mă iubiți? Ha! ha! ha!

Râdea; mușchii i se suceau în râsul acesta și ochii lui hojma clipeau.

— Cu voia Măriei-Tale, zise Stroici, vedem că moșia¹ noastră a să cadă de isnoavă în călcarea păgânilor. Când astă negură de turci va prăda și va pustii țara, pe ce vei domni Măria-Ta?

— Și cu ce vei sătura lăcomia acestor cete de păgâni ce aduci cu Măria-Ta? adăogi Spancioc.

— Cu averile voastre, nu cu banii țaranilor pre care-i jupiți voi. Voi mulgeți laptele țării, dar au venit vremea să vă mulg și eu pre voi. Destul, boieri! Întoarceți-vă și spuneți celui ce v-au trimis ca să se ferească să nu dau peste el, de nu vrea să fac din ciolanile lui surle și din pelea lui căptușeală dobelor mele.

Boierii ieșiră mâhniți; Moțoc rămase.

— Ce-ai rămas? întrebă Lăpușneanul.

— Doamne! Doamne! zise Moțoc, căzând în genunchi, nu ne pedepsiți pre noi după fărădelegile noastre! Adă-ți aminte că ești pământean², adă-ți aminte de zisa scripturei și iartă greșiților tăi! Cruță pre biata țară. Doamne! sloboade oștile aceste de păgâni; vină numai cu câți moldoveni ai pe lângă Măria-Ta și noi chizeșluim că un fir de păr nu se va clăti din capul înălțimei-tale; și de-ți vor trebui oști, ne vom înarma noi cu femei și copii, vom rădica țara în picioare, vom rădica slugile și vecinii noștri. Încredi-te în noi!

— Să mă-ncred în voi? zise Lăpușneanul înțelegând planul lui. Pesemne gândești că eu știu zicătoarea³ moldovenească: „Lupul părul schimbă, iar năravul ba“? Pesemne nu vă cunosc eu și pre tine mai vartos? Nu știu, că fiind mai

mare peste oștile mele, cum ai văzut că m-au biruit, m-ai lăsat? Veveriță îmi este vechi dușman, dar încăi niciodată nu s-au ascuns; Spancioc este încă tânăr, în inima lui este iubire de moșie; îmi place a privi sumeția lui, pre care nu se silește a o tăinui. Stroici este un copil, care nu cunoaște încă pre oameni, nu știe ce este îmbunarea și minciuna; lui i se par că toate paserile ce zboară se mănâncă. Dar tu, Moțoc? Învechit în zile rele, deprins a te ciocoi la toți domnii, ai vândut pre Despot, m-ai vândut și pre mine, vei vinde și pre Tomșa; spune-mi, n-aș fi nătărău de frunte, când m-aș încrede în tine? Eu te iert însă, c-ai îndrăznit a crede că iar mă vei putea înșela, și îți făgăduiesc că sabia mea nu se va mânji în sângele tău; te voi cruța, căci îmi ești trebuitor, ca să mă ușurezi de blăstemurile norodului. Sunt alți trântori de care trebuie curățit stupul.

Moțoc îi sărută mâna, asemenea cânelui care, în loc să muște, linge mâna care-l bate. El era mulțămît de făgăduința ce câștigase; știa că Alexandru-vodă a să aibă nevoie de un intrigant precum el. Deputații erau porunciți de Tomșa, ca neputând înturna pre Lăpușneanul din cale, să-și urmeze drumul la Constantinopol, unde, prin jalobe și dare de bani, să mijlocească mazilia lui. Dar văzând că el venea cu însuși învoirea Porții; pe de alta, sfîindu-se a se întoarce fără nici o ispravă la Tomșa cerură voie să rămâie a-l întovărăși. Acesta era planul lui Moțoc ca să se poată lipi de Lăpușneanul. Voia li se dete.

II

Ai să dai samă, doamnă!...

Tomșa, nesimțindu-se în stare a se împotrivi, fugise în Valahia și Lăpușneanul nu întâlnise nici o împiedicare în drumul său. Norodul pretutindene îl întâmpina cu bucurie și nădejde, aducându-și aminte de întâia lui domnie, în care el nu avusese vreme a-și dezvălui urâtul caracter.

¹ Patria

² Patriot

³ Proverbul

LBRIS

We know
books

VASILE ALECSANDRI

Balta Albă
proză

Istoria unui galbân / 3
Suvenire din Italia. Buchetiera de la Florența / 52
Iașii (*fragmente*) / 78
Borsec / 88
Balta Albă (1847) / 99
Călătorie în Africa (*fragmente*) / 117
Dridri / 220
Vasile Porojan / 248
Margărita / 258

Editor: George Huzum

Coperta: Laura Teodora Rădulescu

Tehnoredactor: Daniela Dumitrescu

Pe copertă: Pierre-Auguste Renoir – *La Grenouillère*

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

ALECSANDRI, VASILE

Balta Albă : proză / Vasile Alecsandri. - București : Astro, 2016

ISBN 978-606-8660-00-4

821.135.1-32

Editura ASTRO

Str. Iacob Negruzzi, nr. 37A,

Sector 1, București

Tel./Fax: 021 223 04 51

Comenzi la:

www.cartea-mea.rowww.cartescolara.rowww.depozit-de-carti.rowww.pro-librarie.ro

ISTORIA UNUI GALBÂN

Publicată pentru întâia oară
în revista *Propășirea*, în 1844

În noaptea trecută, pe la un ceas după douăsprezece, am fost trezit din somnul dulce ce gustam, prin un zinghet metalic care m-a mirat foarte mult, nefiind obișnuit a auzi asemenea armonie la ceasuri atât de târzii. Acel sunet mi se părea că venea din fundul odăii și că ieșea dintr-o cutioară de fildeș săpată, ce se zărea pe masă în razele lunii care răzbătea prin fereastră. M-am sculat iute din pat pentru ca să cunosc pricina zuruitului pomenit, am luat în mână acea cutie unde pusesem dimineața un galben olandez și o para mare turcească, am deschis-o cu luare-aminte, și adâncă a fost mirarea care m-a cuprins, auzind deodată două glasuri străine ieșind din cutie, două glasuri de altă lume, care zbârnâiau, țiuiau și se sfădeau de moarte.

Să mărturisesc că m-au apucat fiori reci în fața acelei minuni, nu socot că a fi vreo rușine din parte-mi, pentru că nu sunt deprins a trăi printre spirite. Spun drept că atunci m-am crezut înconjurat de vedenii, fantasme, stahii, strigoii, moroi și de toate ființele fantastice câte joacă parola și hora cu miezul nopții, în lumina lunii. Peste puțin însă liniștindu-mă ceva, nu știu cum s-a făcut că am gândit la A. Donici, fabulistul, și aducându-mi aminte de fabula lui *Ferul și argintul*, în care aceste două metaluri țin un dialog atât de înțelept, deodată zic, o lumină cerească îmi trecu prin minte, și am înțeles următorul adevăr: că și

LBRIS

We know
books

PANAIT ISTRATI

Chira Chiralina
odin
iulinii Bărăganului

CUPRINS

CHIRA CHIRALINA	3
STAVRU	5
CHIRA CHIRALINA	37
DRGOMIR	72
CODIN	129
CIULINII BĂRĂGANULUI	185

Adrian străbătu, buimac, scurtul bulevard al Maicii Domnului, care, la Brăila, duce de la biserica cu același nume la Grădina publică. Ajuns la intrarea grădinii, se opri, încurcat și necăjit.

— Ce dracu! exclamă el cu voce tare, nu mai sunt copil! Și cred că am tot dreptul să înțeleg viața cum o simt.

Erau orele șase seara. Zi de lucru. Aleile grădinii erau aproape pustii către cele două porți principale; soarele crepuscular aurea nisipul, în vreme ce boschetele de liliac se scufundau în umbra serii. Liliicii zburau de colo-colo, zăpăciți. Băncile pe alee erau aproape toate libere, afară de cele din colțurile ascunse ale grădinii, unde perechi de tineri se îmbrățișau amoros și deveneau serioase la trecerea inoportunilor. Adrian nu dădu atenție niciunuia din oamenii ce întâlneau în drum. El sorbea lacom aerul curat, care se ridica din nisipul de curând udat — amestec îmbălsămat de miros de flori — și se gândea la ceea ce nu putea înțelege.

El nu înțelegea mai ales împotrivirea mamei sale la legăturile lui de prietenie, împotrivire care dăduse naștere la o ceartă violentă între mamă și fiul ei unic. Adrian își zicea:

„Pentru ea, Mihail e un străin, o haimana suspectă, servitorul plăcintarului kir Nicola. Dar, ce? Eu ce sunt? Un zugrav de case și, pe deasupra, o fostă slugă a aceluiași plăcintar! Și dacă mâine am să mă duc în altă țară, numai pentru atâta trebuie să fiu socotit ca o haimana?“

Ațâțat, el lovi din picior:

„Ei drăcia dracului!... E o nedreptate revoltătoare pentru bietul Mihail! Eu îl iubesc pe omul ăsta, fiindcă e mai deștept ca mine, mai învățat, și fiindcă rabdă mizeria fără să se plângă. Cum? Pentru că nu vrea să-și strige pe acoperișuri numele,

LBRIS

We know
books

Ionel Teodoreanu

LA MEDELENI

Volumul I

BUCUREȘTI, 2025

CUPRINS

Partea întâi

I. POTEKIN ȘI KAMI-MURA / 5

II. CĂSUȚA ALBĂ ȘI ROCHIȚA ROȘIE / 65

III. HERR DIREKTOR / 93

Partea a doua

I. „MEDIUL MOLDOVENESC“ / 134

II. ROBINSON CRUSOE / 180

III. PĂPUȘA MONICĂI / 203

IV. „MOȘ GHEORGHE, NU TRAGI DIN LULEA?“ / 227

Partea întâi

I

POTEMKIN ȘI KAMI-MURA

Doi țărani salutară cu o arhaică solemnitate pe viitorul stăpân al moșiei. Mișcarea vastelor pălării învălui pe Dănuț cu epicul vânt al gloriei. Se opri în mijlocul șoselei ca un gladiator aclamat în arenă cu călcâiul pe trupul biruitului, având drept scut zmeul, drept lance sfoara al cărei fuior îl strângea în pumnul răpezit îndărăt.

— D-apoi nu te doboară, boierule, namila asta? întrebă unul din țărani.

— Pe mine?!

Dănuț tocmai isprăvise clasele primare. Era licean în vacanță.

— Mai bine hai de i-om da boierului o mână de-ajutor să-l suie, se amestecă în vorbă celălalt țăran, apropiindu-se de zmeu.

— Da mare-i! se minună el. Cât o fereastră boierească!

Dănuț se simți mândru că zmeul e al lui și umilit că e mai mare decât el. Instinctiv – cum ocolește o femeie mărunță vecinătatea celor înalte – se îndepărtă grav, măsurând șoseaua cu pasul. Zmeul rămase arestat între cei doi țărani.

— Oprește, boierule, că nu bate vântul dintr-acolo; întoarce-te-napoi, porunci sfătos unul dintre ei.

Dănuț se codi o clipă, cercetă zările, se încruntă cu demnitate, ca frământat de socoteli adânci, de răspunderi... și se supuse. În goana mare trecu pe lângă zmeul atent, și fugi, și fugi depănând sfoara între degete. În urma lui mosorul se zbătea ca un guzgan epileptic.

— Dați-i drumul! răcni el de departe, smucind sfoara din răsputeri.

Zmeul căzu în cap, Dănuț pe spate.

Între timp, unul câte unul, apoi pâlcuri-pâlcuri, copilașii satului îngrădiră, desculți și naivi, evenimentul de pe șosea.

LBRIS

We know
books

Ionel Teodoreanu

LA MEDELENI

Volumul II

BUCUREȘTI, 2025

CUPRINS

Partea întâi

- I. SFÂRȘITUL UNUI AN ȘCOLAR / 5
- II. „IL ÉTAIT UN PETIT POMMIER“ / 51
- III. ESCAPADA OLGUȚEI / 94

Partea a doua

- I. O NOAPTE / 160
- II. O ZI / 200
- III. O NOAPTE / 269

Partea a treia

- I. IOANA PALLĂ / 296
- II. RODICA / 384
- III. MONICA / 393
- IV. TITLUL ROMANULUI / 417
- V. TÂNĂRUL ROMANCIER / 435

Tipografia *SHIK & ȘTEFAN* SRL
Strada N. Drăgan nr. 10, sector 5, București

*Lui Lily, întâiul meu volum
pe care-l socot vrednic de a-i fi închinat.*

Partea întâi

I

SFÂRȘITUL UNUI AN ȘCOLAR

Deși plină de școlari, vasta clădire a Liceului Lazăr din București amuțise. Din ea nu s-auzeau decât zvonurile de-afară: gemătul lung al tramvaielor; vociferările ritmice ale oltenilor cu zarzavaturi, fructe și cărbuni; și în răstimpuri, prin flacăra albă a verii, corul crud și anarhic al vrăbiilor din Cișmigiu.

Mai bine de cinci sute de peniți porniseră cruciada ultimelor teze ale anului, alungate de aceeași teroare – corigența sau repetența – călăuzite de același fanatism: cucerirea vacanței fără de griji.

În toate clasele, mirosul acid al cernelii stăpânea – mai presus de celelalte – ca prezența unui destin. De pe catedre, dominând șirurile spinărilor aplecate, zeii didactici – îndeobște sluți, nerași, cu ochelari călări pe triste nasuri – aveau expresia enigmatică a zeilor autentici.

Fițuicile circulau pe sub pupitre, se tupilau sub sugătorile imprimate cu tabla înmulțirii, pândeau sub filele caietelor liniate și emoționate – agere și clandestine ca șopârlele – răsărind dintr-o manșetă cu inscripții microscopice, din crăpăturile atavice ale băncilor sau din alte tainițe intime. Când și când, ușa vreunei clase se deschidea cu o încetineală leșinată și se închidea patetic, izgonind pe coridor un mic Oedip în uniformă, prins cu fițuica în caiet, cu cartea pe genunchi sau aplecat famelic pe caietul vecinului. Și corul antic al tăcerii murmură-n urechile urechite în prezent și viitor: „Repetent... repetent... repetent...”

Alteori, o ușă izbucnea în lături și se-nchidea pocnind ca un aplauz formidabil, făcând loc școlarului palid de emoție, care cu gestul scenic al *Damei cu camelii*, ținea pe față batista copios carminată cu sângele unei sticlute de cerneală roșie...

Clasa VII-a modernă analiza poezia *Melancolie* – „Părea că printre nouri s-a fost deschis o poartă, prin care trece albă regina nopții moartă” – cu o viteză păgubitoare în primul rând

LIBRIS

We know
books

Ionel Teodoreanu

LA MEDELENI

Volumul III

BUCUREȘTI, 2025

Îți închin, Lily, cele trei volume ale Medelenilor,
scrise în umbra și lumina ta.

Partea întâi

Ardeau numai luminile utile, depărtate cu precizie unele de altele, aerian izolate, cu spații de noapte marină între licăririle lor fragile. Întineric prin umbra onctuos spintecată – spuma elicei fumega alb pe vântul lins al apei – fără de trup, tăcut; vaporul nu era decât procesiunea somnambulă a unei constelații grupată geometric, sub tremurul captiv al constelațiilor fixe.

Nu răsuna niciun tunet spumos de talaz – salt solitar sfârmat în larguri – nici pas desculț de val nu s-auzea, împiedicându-se în trenea lungă. Tăcere fără cadență de frunză, iarbă, vânt sau undă: tăcerea cosmic destinsă în fluida boltire a celor patru zări. Cosite, vastele întinderi abureau seva salină a mării. Amar, amar parfum de toamnă, de parcă Zeul apelor adânci strivise-n palme sucule pământean al frunzelor de nuc și, cu o singură mișcare, îl imensificase umed pân' la stele.

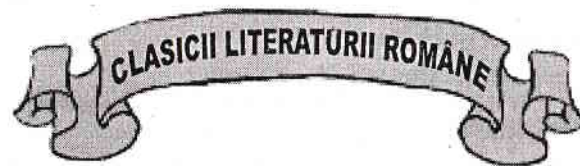
Toți pasagerii dormeau în cabinele alb și jilav mirositoare a odaie de baie, cu ferestruicile închise, înfășurați în pături groase, căci după suavele nopți mediteraneene, cu dulcea lor privire de un albastru marin sub vălurile de cadână ale lunii, și cu suflarea lor de floare de lămâi, migdal și portocal – aspra noapte a Mării Negre înfricoșă ca ochii de corsar.

De aceea, coverta cabinelor de clasa I era pustie; *chaises-longues*-urile, goale. În curba molatecă a unora, câte o batistă uitată amintea viteazul strănut care alungase în cabină pe călătoreala hotărâtă, în principiu, să aștepte răsăritul lunii.

Două *chaises-longues*-uri numai erau ocupate. Unul adăpostea o umbră, somnul unei umbre; celălalt, o lumină, o iluminare căpșunie cu intermitențe de întineric: ritmul luminos al pipelor pufăite. Aceasta împrăștiat mirosul franc al *maryland*-ului. Fumătorul era un fanatic al *maryland*-ului, tutun a cărui aromă pornea elegiac din adolescența-i depărtată, cu bereta de

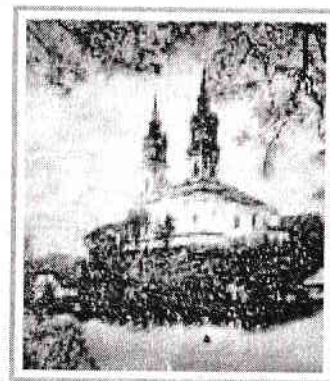
LBRIS

We know
books

IOAN SLAVICI

MARA

Editura ASTRO

Cuprins

Sărăcuții mamei.....	3
Maica Aegidia.....	7
Furtuna cea mare.....	15
Primăvară.....	20
Ani de tinerețe.....	33
Ispita.....	46
Zbuciumare.....	56
Datoria.....	64
Inima, săraca.....	73
Cine ce poate.....	87
Altă lume.....	103
Două porunci.....	113
Datorii vechi.....	125
Rostul lui Bandi.....	141
Isprăvile lui Trică.....	154
Greul vieții.....	168
Birtul de la Sărărie.....	185
Blestemul casei.....	200
Verboncul.....	208
Norocul casei.....	242
Pace și liniște.....	257

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
SLAVICI, IOAN**Mara** / Ioan Slavici. - Ed. a 2-a. - București : Astro, 2015

ISBN 978-606-8148-82-3

821.135.1-31

Editura ASTRO

Str. Iacob Negruzzi, nr. 37A,

Sector 1, București

Tel. / Fax: 021 223 04 51

Comenzi la:

www.cartea-mea.rowww.cartescolara.rowww.depozit-de-carti.rowww.pro-librarie.ro**Sărăcuții mamei**

A rămas Mara, sāraca, văduvă cu doi copii, sārăcuții de ei, dar era tânără și voinică și harnică și Dumnezeu a mai lāsat sār aibā și noroc.

Nu-i vorbā, Bārzovanu, rāposatul, era, cānd a fost, mai mult cārpati decāt cizmar și ședeā mai bucuroș la birt decāt acasā; tot le-au mai rāmas īnsā copiilor vreo douā sute de pruni pe lunca Murāșului, viuța din dealul despre Pāuliș și casa, pe care muma lor o cāpātase de zestre. Apoi, mare lucru pentru o precupeățā, Radna e Radna, Lipova e numai aci peste Murāș, iar la Arad te duci īn douā ceasuri.

Marți dimineața Mara-și scoate șatra și coșurile pline īn piața de pe țārmurele drept al Murāșului, unde se adunā la țārg de sārptāmānā murāșenii pānā de pe la Sovārșin și Soboteliu și podgoreenii pānā depe la Cuvin. Joi dimineața ea trece Murāșul și īntinde șatra pe țārmurele stāng, unde se adunā bānāțenii pānā de pe la Fāget, Cāpālnaș și Sān-Miclāuș. Vineri noaptea, dupā cāntatul cocoșilor, ea pleacā la Arad, ca ziua s-o prindā cu șatra īntīnsā īn piața cea mare, unde lumea se adunā din șapte ținuturi.

Dar lucrul cel mare e cā Mara nu-ți iese niciodatā cu gol īn cale; vinde ce poate și cumpārā ce gāsește; duce de la Radna ceea ce nu gāsești la Lipova ori la Arad și aduce de la Arad ceea ce nu gāsești la Radna ori la Lipova. Lucrul de cāpetenie e pentru dānsa ca sār nu mai aducā ce a dus și vinde mai bucuroș cu cāștig puțin decāt ca sār-i „cloceascā“ marfa.

Numai īn zilele de Sāntā Marie se īntoarce Mara cu coșurile deșerte la casa ei.

Sus, pe coasta unui deal, de la dreapta Murāșului, e mār-nāstirea minoriților, vestita Maria Radna. Din turnurile bisericii mari și frumoase se vād pe Murāș la deal ruinele acoperite cu mușchi ale cetāții de la Șoimoș; īn fața bisericii se īntinde Radna cea frumoasā și peste Murāșe, Lipova, cu turnul sclipicios și plin de zorzoane al bisericii romānești, iar pe Murāș la vale se īntinde șesul cel nesfārșit al Țării Ungurești. Mara īnsā le trece

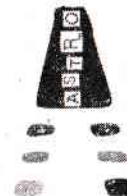
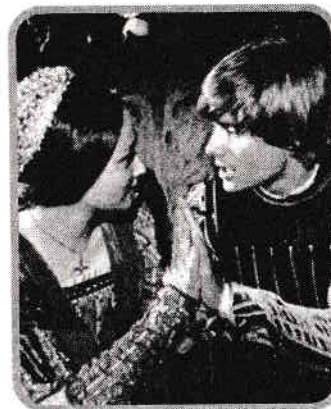
LBRIS

We know
books

WILLIAM SHAKESPEARE

ROMEO ȘI JULIETA

ESCALUS, principele Veronei

PARIS, un tânăr nobil, rudă a principelui

MONTAGUE }
CAPULET } șefii celor două case învrăjbite

DOAMNA MONTAGUE, soția lui Montague

DOAMNA CAPULET, soția lui Capulet

JULJETA, fiica lui Capulet

Doica Julietei

ROMEO, fiul lui Montague

MERCUTIO, rudă a principelui }
BENVOLIO, nepotul lui Montague } prieteni ai lui Romeo

TYBALT, nepotul doamnei Capulet

LORENZO }
JOHN } călugări franciscani

BALTAZAR, slujitorul lui Romeo

Un unchi al lui Capulet

SAMSON }
GREGORIO } slujitori ai lui Capulet

PETRE, slujitorul doicii Julietei

ABRAHAM, slujitor al lui Montague

Un spițer

Trei muzicanți

Pajul lui Mercutio; pajul lui Paris; un alt paj;
un ispravnic

Cetățeni din Verona; rude ale ambelor case;
oameni mascați, guarzi, paznici și însoțitori

Corul

*Acțiunea se petrece la Verona,
iar într-una din scenele actului V, la Mantua.*

ACTUL I

Prolog

(Intră toți.)

CORUL Aicea, în Verona-ncântătoare,

A două neamuri mândre veche ură

A izbucnit din nou, prin certuri care

Să curgă sânge mult de frați făcură.

Din cele două case-ndușmănite

Ies doi îndrăgostiți loviți de soartă

Și vrajba cu nenorociri cumplite

Sfârșește prin a tinerilor moarte.

Iubirea lor cu soartă-ngrozitoare,

Și ura ce nu poate-a fi-mpăcată

Decât cu moartea scumpelor odoare,

Pe scenă-n două ceasuri vi se-arată.

De-aveți răbdare s-ascultați acestea,

Ne-om strădui să-nfățișăm povestea.

LBRIS

We know
books

DANIEL DEFOE

**ROBINSON
CRUSOE**

Ediție integrală

Traducere de Livia Moise

BUCUREȘTI, 2023

CAPITOLUL XVI Salvarea prizonierilor din mâinile
canibalilor / 221

CAPITOLUL XVII Venirea unei nave englezești / 239

CAPITOLUL XVIII Recuperarea corabiei / 258

CAPITOLUL XIX Întoarcerea în Anglia / 276

CAPITOLUL XX Lupta dintre *Vineri* și un urs / 293

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
DEFOE, DANIEL

Robinson Crusoe / Daniel Defoe ; trad. de Livia Moise. -
București : Astro, 2023
ISBN 978-606-8660-63-9

L. Moise, Livia (trad.)

821.111

Editura ASTRO
Str. Iacob Negruzzi, nr. 37A,
Sector 1, București
Tel./Fax: 021 223 04 51

Comenzi la:
www.cartea-mea.ro
www.depozit-de-carti.ro

© Toate drepturile asupra ediției de față sunt rezervate
exclusiv editurii Astro.

CAPITOLUL I Începutul vieții

M-am născut în anul 1632, în orașul *York*, într-o familie bună, deși nu din acel oraș. Tatăl meu s-a născut în *Bremen*, stabilindu-se mai târziu la *Hull*, unde a obținut o moșie de pe urma negoțului și, renunțând la meserie, s-a mutat la *York*, unde s-a căsătorit cu mama mea, ale cărei rude se numeau *Robinson*, o familie renumită în acel oraș. De aceea numele meu era *Robinson Kreutznaer*, dar, prin obișnuita adaptare a cuvintelor în *Anglia*, acum eram numiți *Crusoe*, așa cum ne ziceam și ne scriam noi înșine numele, la fel cum ne chemau întotdeauna și cunoscuții.

Am avut doi frați mai mari, dintre care unul era locotenent-colonel într-un regiment englez de infanterie din *Flandra*, comandat anterior de celebrul colonel *Lockhart*, și a fost ucis în bătălia de lângă *Dunkerque* împotriva spaniolilor. Ce s-a întâmplat cu al doilea frate nu am știut niciodată, la fel cum tatăl sau mama mea nu au știut ce s-a întâmplat, mai târziu, cu mine.

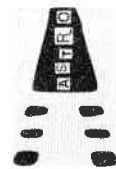
Fiind al treilea fiu al familiei și nepregătit pentru nicio meserie, am început degrabă să am tot felul de gânduri năstrușnice. Tatăl meu, un om mai în vârstă, m-a educat foarte bine. Am învățat acasă, apoi la școala din oraș, tata dorindu-și să devin om de legi. Dar eu nu mă gândeam la nimic altceva decât să navighez pe mare, iar această dorință mă îndemna să înfrunt toate povețele tatălui meu,

LBRIS

We know
books

LIVIU REBREANU

Adam și Eva

CUPRINS

ÎNCEPUTUL / 5

Capitolul I
NAVAMALIKA / 25

Capitolul II
ISIT / 60

Capitolul III
HAMMA / 94

Capitolul IV
SERVILIA / 132

Capitolul V
MARIA / 169

Capitolul VI
YVONNE / 204

Capitolul VII
ILEANA / 243

SFÂRȘITUL / 279

Odaia era albă ca un culcuș de fecioară. Apusul își filtra agonia prin două ferestre înalte, schițând pe parchet două romburi de lumină portocalie, care cuprindeau picioarele patului într-o îmbrățișare tremurătoare.

Un miros straniu de albeață respirau pereții proaspăt văruiți și se cernea în unde subțiri pe măsuta cu trei scaune dintre ferestre, pe soba de teracotă din colț, pe noptiera de la căpătâiul patului și chiar pe jilțul de paie în care veghea sora de caritate Dafina, îmbrăcată în șorț alb, cu bonetă albă pe creștet și cu o cruciuliță roșie între sâni plini de sănătate. Din unghere răsăreau umbre sfioase, cenușii, înaintau domol și apoi, brusc, se stingeau, speriate parcă de tăcerea deasă ce căptușea odaia și înghițea tic-tacul grav al pendulei atârnată deasupra calendarului, pe fâșia de zid dintre cele două geamuri.

Dafina ședea neclintită, cu mâinile în poală pe ziarul împăturit frumos, privind la bolnavul care zăcea cu brațele întinse peste învelitoarea albă, capul înfășurat într-un pansament alb din care i se vedea numai fața de ceară, vrâstată cu trei linii negre paralele — sprâncenele, genele și mustățile. Pleoapele-i închise păreau niște pete violete, iar buzele cărnoase erau atât de palide că de-abia li se deosebeau marginile. În ochii surorii de caritate mocnea înduioșare și nedumerire. Compătimea pe bietul bolnav cu toată pasiunea, mai ales de când descoperise că e victima unei drame amoroase. Era foarte blândă și tot atât de sentimentală.

Cârlionții aurii răzvrățiți îi alintau obrații rumeni, și ochii ei leneși, albaștri, pâlpâiau în lacrimi. Colega pe care

LBRIS

We know
books

NICOLAE FILIMON

CIOCOII VECHI ȘI NOI
Ce naște din pisică șoareci mănâncă

Editura ASTRO

CUPRINS

<i>Dedicație</i>	3
<i>Prolog</i>	5

PARTEA I
CIOCOII VECHI
De la 1814 până la 1830

Capitolul I Dinu Păturică.....	9
Capitolul II Postelnicul Andronache Tuzluc.....	13
Capitolul III Românul și fanariotul.....	22
Capitolul IV Chera Duduca.....	25
Capitolul V Educațiunea ciocoiului.....	33
Capitolul VI Ipocriții în luptă.....	41
Capitolul VII Până nu faci foc, fum nu iese.....	48
Capitolul VIII Mijlocul de-a face foc fără să iasă fum.....	55
Capitolul IX Confidențele.....	58
Capitolul X Chir Costea Chiorul.....	61
Capitolul XI Adevărul e proastă marfă.....	66
Capitolul XII Una la mână!.....	72
Capitolul XIII Ce dai să te fac ispravnic?.....	84
Capitolul XIV Țint' te bine, arhon postelnice!.....	90
Capitolul XV Scene din viața socială.....	96
Capitolul XVI Fă-te om de lume nouă, să furi cloșca după ouă!.....	107
Capitolul XVII Muzica și corografia în timpul lui Caragea.....	117
Capitolul XVIII Ce n-aduce anul, aduce ceasul.....	122
Capitolul XIX Averismentele.....	131
Capitolul XX Teatrul în Țara Românească.....	136
Capitolul XXI Femeia a scos pe om din rai.....	143
Capitolul XXII „Italiana în Algir“.....	153
Capitolul XXIII Slugile boierești.....	160
Capitolul XXIV Ciocoi vechi.....	167

Capitolul XXV Marea hătmănie.....	171
Capitolul XXVI O scenă dramatică.....	177
Capitolul XXVII Blăstemul părintesc.....	186
Capitolul XXVIII Un suflet nobil.....	198
Capitolul XXIX Lagărul de la Cotroceni și trădarea.....	205
Capitolul XXX Alesandru Ipsilant și Eteria grecească.....	215
Capitolul XXXI Cu rogojina aprinsă-n cap și cu jalba-n proțap.....	221
Capitolul XXXII Ocna părăsită.....	229
<i>Epilog</i>	
<i>Din opincar, mare spătar</i>	239
<i>Glosar</i>	343

Ciocoii sau puii de ciocoi, ajuns om de stat, se deosebește de omul onest prin mai multe fapte, iar mai cu seamă prin purtarea sa. El nu se pronunță definitiv pentru nici o doctrină politică, nu se face adept credincios al nici unui partid, nu doară că are spiritul drept și nepărtinitor, ci ca să poată exploata deodată toate doctrinele și partidele în folosul său.

Amorul de patrie, libertatea, egalitatea și devotamentul sunt vorbele sacramentale ale ciocoiiului, pe care le rostește prin adunări publice și private; dar aceste virtuți cetățenești, de care face atâta pompă, nu sunt decât treptele scării pe care voiește a se sui la putere; și uneori, când ele nu-i servă de ajuns, el aleargă la străini și primește de la dâșii posturi în țara sa.¹

Ajuns la gradul de mărire pentru care a comis toate mișelele, a suferit toate umilințele și a declamat, fără de a le simți, toate virtuțile din lume, ciocoiiul își ridică masca ipocriziei de la ochi și se arată lumii în mizerabila și urăcioasa nuditate a sufletului său celui mic.

Inima lui, asprită de suferințele, umilirile și înjosirile prin care a trecut, devine incapabilă de orice simțământ frumos și uman. Libertatea presei îl supără, căci descoperă inechitățile vieții sale și nu-l lasă să despoaie de averi pe stat și pe particulari; funcțiunile statului le împarte la ciocoi cu cea mai mare prodigalitate și, ca să se poată folosi mai bine de orânduirile în serviciu, își recrutează un ciocoi tot de calibrul său și speculează printr-însul pâinea nenorociților funcționari.

Iată tipul ciocoiiului din toate țările și mai cu seamă din țara noastră, unde lumina adevăratei civilizațiuni n-a risipit încă norii cei groși ai ignoranței și ai depravațiunii. Iată tipul ce ne propunem a urmări în deosebitele faze prin care el a trecut în secolul nostru, de la ciocoiiul cu anteriu și cu călămări la brâu al timpilor fanariotici, până la ciocoiiul cu frac și cu mănuși albe din zilele noastre.

PARTEA I CIOCII VECI De la 1814 până la 1830

Capitolul I DINU PĂTURICĂ

Într-o dimineață din luna lui octombrie, anul 1814, un june de 22 de ani, scurt la statură, cu fața oacheșă, ochi negri plini de violenție, un nas drept și cu vârful cam ridicat în sus, ce indică ambițiunea și mândria grosolană, îmbrăcat cu un anteriu de șamalagea rupt în spate; cu caravani¹ de pânză de casă vopșiți cafeniu; încins cu o bucată de pânză cu marginile cusute în gherghef; cu picioarele goale băgate în niște iminei de saftian, care fuseseră odată roșii, dar își pierduseră culoarea din cauza vechimii; la încălzătoare cu niște călimări colosale de alamă; în cap cu cauc de șal, a cărui culoare nu se poate distinge din cauza peticelor de diferite materii cu care era cârpit, și purtând ca veșmânt de căpetenie o fermenă de pambriu ca paiul grâului, căptușită cu bogasiu roșu; un astfel de june sta în scara caselor marelui postelnic Andronache Tuzluc, reze-mat de stâlpii intrării și absorbit în niște meditațiuni care, reflectându-se în trăsurile feței sale, lăsausă se vadă până la evidență că gândirea ce-l preocupa nu era decât planuri ambițioase ce închipuirea lui cea vie îi punea înainte și obstacolele ce întâmpina în realizarea lor.

În momentul acela, ușa scării se deschise și se arătă înaintea junelui un arnăut îmbrăcat numai în fir, cu pistoale și iatagan la brâu și cu tătarcă roșie blănită cu vulpe nafe. Mândrul albanez, fără să privească cât de puțin pe bietul june ce-i făcea temenele² până la pământ, strigă cu voce de stentor: „Ioane, trage butca boierului la scară“.

¹ Caravani - Pantaloni

² Temenele - Complimente turcești

LBRIS

We know
books

LIVIU REBREANU

ION

Editura ASTRO

CUPRINS

Volumul I

Glasul pământului

1. Începutul	7
2. Zvârcolirea	38
3. Iubirea	68
4. Noaptea	103
5. Rușinea	151
6. Nunta	186

Volumul II

Glasul iubirii

7. Vasile	237
8. Copilul	266
9. Sărutarea	299
10. Ștreangul	332
11. Blestemul	351
12. George	388
13. Sfârșitul	417

Începutul

Din șoseaua ce vine de la Cârlibaba, întovărășind Someșul ba în dreapta, ba în stânga până la Cluj și chiar mai departe, se desprinde un drum alb, mai sus de Armadia, trece râul peste podul bătrân de lemn, acoperit cu șindrila mucegăită, spintecă satul Jidovița și aleargă spre Bistrița, unde se pierde în cealaltă șosea națională care coboară din Bucovina prin trecătoarea Bârgăului.

Lăsând Jidovița, drumul urcă întâi anevoie până ce-și face loc printre dealurile strâmtorate, pe urmă însă înaintează vesel, neted, mai ascunzându-se printre fagii tineri ai Pădurii Domnești, mai poposind puțin la Cișmeaua Mortului, unde picură veșnic apă de izvor răcoritoare, apoi cotește brusc pe sub Râpele Dracului, ca să dea buzna în Pripasul pitit într-o scrântitură de coline.

La marginea satului te întâmpină din stânga o cruce strâmbă pe care e răstignit un Hristos cu fața spălăcită de ploii și cu o cunună de flori veștede agățată de picioare. Suflă o adiere ușoară și Hristos își tremură jalnic trupul de tinichea ruginită pe lemnul mâncat de carii și înnegrit de vremuri.

Satul parcă e mort. Zăpușeala ce plutește în văzduh țese o tăcere înăbușitoare. Doar în răstimpuri fâșâie alene frunzele adormite prin copaci. Un fuior de fum albăstriu se căznește să se înalțe dintre crengile pomilor, se bălăbănește puțin ca o matahală amețită și se prăvale peste grădinile prăfuite, învăluindu-le într-o ceață cenușie.

LBRIS

We know
books

CUPRINS

Moara cu noroc	3
Popa Tanda	135

Tipografia SHIK & ȘTEFAN SRL

Strada N.Drăgan nr. 10, sector 5, București

I

— Omul să fie mulțumit cu sărăcia sa, căci, dacă e vorba, nu bogăția, ci liniștea colibeii tale te face fericit. Dar voi să faceți după cum vă trage inima, și Dumnezeu să vă ajute și să vă acopere cu aripa bunătații sale. Eu sunt acum bătrână, și fiindcă am avut și am atât de multe bucurii în viață, nu înțeleg nemulțumirile celor tineri și mă tem ca nu cumva, căutând acum la bătrânețe un noroc nou, să pierd pe acela de care am avut parte până în ziua de astăzi și să dau la sfârșitul vieții mele de amărăciunea pe care nu o cunosc decât din frică. Voi știți, voi faceți; de mine să nu ascultați. Mi-e greu să-mi părăsesc coliba în care mi-am petrecut viața și mi-am crescut copiii și mă cuprinde un fel de spaimă când mă gândesc să rămân singură într-însa: de aceea, poate că mai ales de aceea, Ana îmi părea prea tânără, prea așezată, oarecum prea blândă la fire, și-mi vine să râd când mi-o închiuiesc cârciumăriță.

— Vorbă scurtă, răspunse Ghiță, să rămânem aici, să cârpesc și mai departe cizmele oamenilor, care umblă toată săptămâna în opinci ori desculți, iară dacă duminica e noroi, își duc cizmele în mână până la biserică, și să ne punem pe prispa casei la soare, privind eu la Ana, Ana la mine, amândoi la copilaș, iară d-ta la tustrei. Iacă liniștea colibeii.

— Nu zic, grăi soacra așezată. Eu zic numai ce zic eu, vă spun numai așa, gândurile mele, iară voi faceți după gândul vostru, și știți prea bine că, dacă voi vă duceți la moară, nici vorbă nu poate fi ca eu să rămân aici ori să mă duc în altă parte: dacă vă hotărâți să

UBDIS | We know books
mergeți, mă duc și eu cu voi și mă duc cu toată inima, cu tot sufletul, cu toată dragostea mamei care încercă norocul copilului ieșit în lume. Dar nu cereți ca eu să hotărâsc pentru voi.

— Atunci să nu mai pierdem vorba degeaba: mă duc să vorbesc cu arândașul, și de la Sf. Gheorghe cârciuma de la Moara cu noroc e a noastră.

— În ceas bun să fie zis, grăi bătrâna, și gând bun să ne dea Dumnezeu în tot ceasul!

II

De la Ineu drumul de țară o ia printre păduri și peste țarini lăsând la dreapta și la stânga satele așezate prin colțurile văilor. Timp de un ceas și jumătate drumul e bun; vine apoi un pripor, pe care îl urci, și după ce ai coborât iar în vale, trebuie să faci popas, să adapi calul ori vita din jug și să le mai lași timp de răsuflare, fiindcă drumul a fost cam greu, iară mai departe locurile sunt rele.

Aici în vale e Moara cu noroc. Ori din care parte ar veni, drumețul se bucură când o zărește din culmea dealului pleșuv, căci, venind dinspre locurile rele, ea îl vestește că a scăpat norocos, iară mergând spre ele, la moară poate să găsească ori să aștepte alți drumeți, ca să nu plece singur mai departe.

Și fiindcă aici se opresc toți drumeții, încetul cu încetul s-a făcut bătătură înaintea morii, și oarecum pe nesimțite moara a încetat a mai măcina și s-a prefăcut în cârciumă și loc de adăpost pentru tot drumețul obosit și mai ales pentru acela pe care noaptea-l apucă pe drum. În cele din urmă, arândașul a zidit

cârciuma la un loc mai potrivit, departe de câteva sute de pași de la râuleț, iară moara a rămas părăsită, cu lopoțile rupte și cu acoperământul ciuruit de vremurile ce trecuseră peste dânsul.

Cinci cruci stau înaintea morii, două de piatră și trei altele cioplite din lemn de stejar, împodobite cu țircălamul și vopsite cu icoane sfinte; toate aceste sunt semne care-l vestesc pe drumeț că aci locul e binecuvântat, deoarece acolo unde vezi o cruce de aceste a aflat un om o bucurie ori a scăpat altul de o primejdie.

Dar binecuvântat era locul acesta mai ales de când veniseră cârciumarul cel nou cu nevasta lui tânără și cu soacră-sa cea bătrână, căci ei nu primeau pe drumeț ca pe un străin venit din lume, ci ca pe un prieten așteptat de multă vreme la casa lor. Abia trecuseră dar câteva luni după Sf. Gheorghe, și drumeții mai umblați nu mai ziceau că o să facă popas la Moara cu noroc, ci că se vor opri la Ghiță, și toată lumea știa cine e Ghiță și unde e Ghiță, iar acolo, în vale, între pripor și locurile cele rele, nu mai era Moara cu noroc, ci cârciuma lui Ghiță.

Iară pentru Ghiță cârciuma era cu noroc. Patru zile pe săptămână, de marți seară până sâmbătă, era mereu plină, și toți se opreau la cârciuma lui Ghiță, și toți luau câte ceva, și toți plăteau cinstit.

Sâmbătă de cu seară locul se deșerta, și Ghiță, ajungând să mai răsuflă, se punea cu Ana și cu bătrâna să numere banii, și atunci el privea la Ana, Ana privea la el, amândoi priveau la cei doi copilași, căci doi erau acum, iară bătrâna privea la câteșipatru și se simțea întreținută, căci avea un ginere harnic, o fată norocoasă, doi nepoți sprinteni, iară sporul era dat de la Dumnezeu, dintr-un câștig făcut cu bine.

LBRIS

We know
books

LIVIU REBREANU

NUVELE,
SCHIȚE ȘI POVESTIRI

Cuprins

Glasul inimii / 3
Ofilire / 9
Proștii / 15
Culcușul / 23
Dintele / 38
Ocrotitorul / 55
Nevasta / 76
Ițic Ștrul, dezertor... / 83
Golani / 101
Răfuiala / 116
Catastrofa / 130
Cântecul iubirii / 167
Strănutarea / 173
Cearta / 178
Omul mic și oamenii mari / 183
Baroneasa / 191
Familia misterioasă / 195
La urma urmelor... / 198

Divorțul / 204

Umbre / 209

Dincolo / 215

Cinema / 225

O scenă / 227

Zevzecul / 231

Vremuri războinice / 237

Idilă de la țară / 241

Editor: George Huzum

Coperta: Laura Teodora Rădulescu

Tehnoredactor: Daniela Dumitrescu

Pe copertă detaliu din „Ophelia“ de Sir John Everett Millais

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
Rebreanu, Liviu

Nuvele, schițe și povestiri / Liviu Rebreanu. - București :
Astro, 2016

ISBN 978-606-8660-10-3

821.135.1-32

Editura ASTRO

Str. Iacob Negruzzi, nr. 37A,

Sector 1, București

Tel./Fax: 021 223 04 51

Comenzi la:

www.cartea-mea.ro

www.cartescolara.ro

www.depozit-de-carti.ro

www.pro-librarie.ro

Glusul inimii

Spre seară, așa când se împreună ziua cu noaptea, Codrea obișnuiește să se așeze pe pragul tinzii, să-și vâre luleaua de lut roșcat între măsele și să se certe cu baba.

— Hm... Măă... Ce știi tu și cu feciorii tăi?... Voi toți împreună nu faceți cât o ceapă degerată...

Baba îi cunoaște năravul și nu prea îl ia în seamă. Sprintenă ca o fată mare, cu zbârciturile obrazilor rumenite de bujală, se învârtește pe lângă vatră, dă încoace, dă încolo, și-n cele din urmă răstoarnă pe crupător o mămligă aburoasă.

Iar atunci și Codrea încetează cu cearta, se mulcomește. Își ascunde luleaua în chimir, se trânteste bodogănind pe la-viță, își face cruce de trei ori, creștinește, și prinde a îmbrucea tihnit și cu chibzuială. După cină umflă iar luleaua, scormonește din foc un cărbune potrivit, pâcăie voinicește de câteva ori slobozind fuioare groase de fum alburii pe gură și pe nas, și pe urmă se lungeste în pat.

Într-un târziu întrebă tărăgănat, cu glas moale:

— Măi babă!...

— Haba, ghiujule?

— Hm... da ce-o mai fi făcând Ionică?... Hai?

— Păi, Dumnezeu știe, măi moșnege...

— Da oare n-o fi flămând?

— Bunul Dumnezeu știe, că el ne poartă de grijă la toți...

Codrea se ridică repede, înțepat, scoate luleaua din gură și se uită lung și îngâmflat la babă. Pesemne nu-i sunt pe plac răspunsurile astea în doi peri. Buzele i se mișcă țicăind, ca și când ar bolborosi ceva, dar pe urmă se lasă iar pe spate

LBRIS

We know
books

LIVIU REBREANU

PĂDUREA SPÂNZURAȚILOR

Editura ASTRO

CUPRINS

CARTEA ÎNTÂI	5
CARTEA A DOUA	85
CARTEA A TREIA	157
CARTEA A PATRA	220

CARTEA ÎNTÂI

1

Sub cerul cenușiu de toamnă ca un clopot uriaș de sticlă aburită, spânzurătoarea nouă și sfidătoare, înfiptă la marginea satului, întindea brațul cu ștreangul spre câmpia neagră, înțepată ici-colo cu arbori arămii. Supravegheați de un caporal scund, negricios și ajutați de un țăran cu fața păroasă și roșie, doi soldați bătrâni săpau groapa, scuiându-și des în palme și hâcâind a osteneală după fiecare lovitură de târnăcop. Din rana pământului groparii zvârleau lut galben, lipicios...

Caporalul își răsuca mustățile și se uita mereu împrejur, cercetător și cu dispreț. Priveștița îl supăra, deși căuta să nu-și dea pe față nemulțumirea. În dreapta era cimitirul militar, înconjurat cu sârmă ghimpată, cu mormintele așezate ca la paradă, cu crucile albe, proaspete, uniforme. În stânga, la câțiva pași, începea cimitirul satului, îngrădit cu spini, cu cruci rupte, putrezite, rare, fără poartă, ca și cum de multă vreme niciun mort n-ar mai fi intrat acolo și nici n-ar mai vrea să intre nimeni... Satul Zirin, cartierul diviziei de infanterie, se ascundea sub o pânză de fum și de păclă, din care de-abia scoteau capetele, sfioase și răsfirate vârfuri de pomi desfrunziți, câteva coperișe țuguiate de paie și turnul bisericii, spintecat de un obuz. Spre miazănoapte se vedeau ruinele gării și linia ferată ce închidea zarea ca un dig fără început și fără sfârșit. Șoseaua, însemnată cu o dungă dreaptă pe câmpul mohorât, venea din apus, trecea prin sat și se ducea tocmai pe front...

— Urâtă țară aveți, muscale! zise deodată caporalul, întorcându-se spre gropari și uitându-se cu necaz la țăranul care se oprise să răsuflă. Auzi?...Țara... locurile... *niet* frumos! adăugă

IBDIS

We know
books

Editor: George Huzum
Tehnoredactor: Daniela Dumitrescu

CHIRIȚA ÎN IAȘI
sau
DOUĂ FETE Ș-O NENEACĂ
Comedie cu cântice, în 3 acte
(1850)

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
Alecsandri, Vasile
Chirițele / Vasile Alecsandri. - București : Astro, 2019
ISBN 978-606-8660-01-1
821.135.1-2

Editura ASTRO
Str. Iacob Negruzzi, nr. 37A,
Sector 1, București
Tel./Fax: 021 223 04 51

Comenzi la:
www.cartea-mea.ro
www.depozit-de-carti.ro

Chirița în Iași sau Două fete ș-o neneacă	3
Chirița în provincie	69
Cucoana Chirița în voiaj	137
Cucoana Chirița în balon	147

PERSONAJELE

Cucoana CHIRIȚA

GRIGORI BÂRZOI, soțul ei

ARISTIȚA, CALIPSIȚA, fetele lor

PUNGESCU, coțcar bucureștean

BONDICI, coțcar ieșean

GULIȚĂ, copilul Chiriței

Văduva AFIN

LULUȚA, copila ei

Sărdarul CUCULEȚ, director de agie

UN FECIOR BOIERESC

IOANA țigancă

UN SLUJITOR DE BARIERĂ

UN SURUGIU

UN NEAMȚ CU ORGĂ

POFTIȚI LA BAL, SLUGI, SURUGII, CAI DE POȘTĂ

Reprezentată la Teatrul Național din Iași,
în beneficiul artiștilor români, la 1850.

ACTUL I

Teatrul reprezintă ulița Păcurarii plină de omăt; în stânga, în fund, se vede bariera închisă. La ridicarea cortinei se aud chiote și pocnete surugiești. Bariera se ridică și încep a trece în fund vro 16 cai de poștă, care trag o trăsură veche pusă pe tălpi de sanie. Caii intră în culisele din dreapta, dar trăsura rămâne troienită în mijlocul scenei. În coada trăsurii sunt aninate o mulțime de sipete și de cutii, iar pe deasupra lor șade o țigancă învelită într-o cergă strențeroasă; ea ține în mână o cutie cu bonete. Pe capră stă un fecior boieresc, ținând altă cutie. Înăuntru se află cucoana Chirița, Aristița, Calipsița și Guliță Bârzoii. Începe a însera și a ninge.

SCENA I

CHIRIȚA, ARISTIȚA, CALIPSIȚA, GULIȚĂ, ȚIGANCA,
FECIORUL, SLUJITORUL DE BARIERĂ, UN SURUGIU

SLUJITORUL (*alergând după trăsură, zice țigancei din coada*): Cine zici că-i în trăsură?...

ȚIGANCA: Cucoana Chirița.

SLUJITORUL: Cum?... Crița?

ȚIGANCA: Chirița... surdule.

SLUJITORUL: Chirița Surdulea?... Da cască-ți pliscul mai tare... cioară, și cârâie mai dezghetă... Ce cucoană-i în trăsură?

ȚIGANCA: Du-te pârlui! că doar n-am să-ți toc la ureche până mâine.

SLUJITORUL: De!... Baragladină, te-ai pichirisit?

ȚIGANCA: Baragladină ești tu, guleratule!

SLUJITORUL: Ian vezi moachia, că s-o fudulit... (*Azvârle în țigancă cu omăt.*) Hâși, cârâitoare!

ȚIGANCA: Șezi binișor, blestematul, că te ia dracu.

LBRIS

We know
books

Mihai Eminescu
Poezii și proză

Ediția a II-a

BUCUREȘTI, 2018

că venise în câmp ca să citească, că citind adormise. Camera obscură, viața cea trecută a unui om, ce se numea Dionis, ciudat... el visase! „Ah! gândi el – cartea mea mi-a făcut șotia asta; în urma cetirei ei, am visat atâtea lucruri extraordinare. Ce lume străină, ce oameni străini, ce limbă, parcă era a noastră, dar totuși străină, alta...” Ciudat! Călugărul Dan se visase mirean cu numele Dionis... pare că se făcuse în alte vremi, între alți oameni! Ciudat! „Ah! meștere Ruben, zise el zâmbind, cartea ta într-adevăr minunată este!... numai de n-ar ameți mintea; acuma simt eu, călugărul, că sufletul călătorește din veac în veac, același suflet, numai că moartea-l face să uite că a mai trăit.” Bine zici, meștere Ruben, că egiptenii aveau pe deplin dreptate cu metempsicoza lor. Bine zici cum că în sufletul nostru este timpul și spațiul cel nemărginit și nu ne lipsește decât varga magică de a ne transpune în oricare punct al lor am voi. Trăiesc sub domnia lui Alexandru-Vodă și-am fost tras de-o mână nevăzută în vremi ascunse în viitorul sufletului meu. Câți oameni sunt într-un singur om? Tot atâția câte stele sunt cuprinse într-o picătură de rouă sub cerul cel limpede al nopții.

.....

CUPRINS

Poezii

La mormântul lui Aron Pumnul	4
Ce-ți doresc eu ție, dulce Românie	6
Junii corupți	8
Venere și Madonă	12
Epigonii	15
Mortua est!	20
Înger și demon	23
Floare albastră	28
Împărat și proletar.....	31
Făt-Frumos din tei	40
Crăiasa din povești	44
Lacul	46
Dorința	47
Călin (File din poveste)	49
Povestea codrului	59
Povestea teiului	62
O, rămâi	66
De câte ori, iubito... ..	68
Freamăt de codru	69
Revedere	71
O, mamă... ..	73
Scrisoarea I	74
Scrisoarea III	80
Luceafărul	91
Iubind în taină	107
Sonete	108
Departate sunt de tine	111

S-a dus amorul...	112
Pe aceeași ulicioară...	115
Trecut-au anii...	117
Despărțire	118
De ce nu-mi vii	120
Doina	122
La steaua	125
Pe lângă plopii fără soț...	126
Glossă	128
Odă	132
Veneția	133
Cu mâne zilele-ți adăogi...	134
Somnoroase păsărele	136
Ce te legeni...	137
La mijloc de codru...	138
Mai am un singur dor	139
Nu voiu mormânt bogat (variantă)	141
Privesc orașul-furnicar	143
Ai noștri tineri...	145
Fiind băiet păduri cutreieram	146
Copii eram noi amândoi...	148
Dintre sute de catarge	152
Rugăciune	153
Colinde, colinde	154
Criticilor mei	155
Sara pe deal	157

Proză

Făt-Frumos-din-Lacrimă	160
Călin-Nebunul	185
Sărmanul Dionis (<i>Fragment</i>)	198

LA MORMÂNTUL
LUI ARON PUMNUL

Îmbracă-te în doliu, frumoasă Bucovină,
Cu cipru verde-ncinge antică fruntea ta;
C-acuma din pleiada-ți auroasă și senină
Se stinse un luceafăr, se stinse o lumină,
Se stinse-o dalbă stea!

Metalica, vibrânda a clopotelor jale
Vuieste în cadență și sună întristat;
Căci ah! geniul mare al deșteptării tale
Pășii, se duse-acuma pe-a nemuririi cale
Și-n urmă-i ne-a lăsat!

Te-ai dus, te-ai dus din lume, o! geniu nalt și mare,
Colo unde te-așteaptă toți îngerii în cor,
Ce-ntoană tainic, dulce a sferelor cântare
Și-ți împletesc ghirlande, cununi mirositoare,
Cununi de albe flori!

Te plânge Bucovina, te plânge-n voce tare,
Te plânge-n tânguire și locul tău natal;
Căci umbra ta măreață în falnica-i zburare
O urmă-ncet cu ochiul în tristă lăcrimare
Ce-i simț național!

Urmeze încă-n cale-ți și lacrima duioasă,
Ce junii toți o varsă pe trist mormântul tău,
Urmeze-ți ea prin zboru-ți în cânturi tânguitoase,
În cânturi răsunânde, suspine-armonioase,
Colo, în Eliseu!...

LBRIS

We know
books

George Orwell

1984

Traducere de Teodora Moise

BUCUREȘTI, 2024

Prin urmare, operele unor scriitori precum Shakespeare, Milton, Swift, Byron, Dickens și alții, erau deja în curs de traducere. Când această sarcină ar fi fost dusă la bun sfârșit, scrierile originale, împreună cu orice altceva va fi supraviețuit din literatura trecutului, aveau să fie distruse. Aceste traduceri presupuneau o muncă migăloasă și anevoioasă și nu se preconiza că vor fi finalizate înainte de primul sau al doilea deceniu al secolului XXI. Existau, de asemenea, cantități mari de literatură de natură pur utilitară – manuale tehnice indispensabile și altele asemenea – care trebuiau tratate în același mod. Principalul motiv pentru care termenul final de adoptare a novimbii fusese stabilit atât de târziu, în anul 2050, era tocmai pentru a acorda suficient timp muncii preliminare de traducere.

CUPRINS

PARTEA ÎNTÂI

CAPITOLUL I / 5
CAPITOLUL II / 23
CAPITOLUL III / 32
CAPITOLUL IV / 40
CAPITOLUL V / 51
CAPITOLUL VI / 66
CAPITOLUL VII / 72
CAPITOLUL VIII / 84

PARTEA A DOUA

CAPITOLUL I / 107
CAPITOLUL II / 118
CAPITOLUL III / 128
CAPITOLUL IV / 138
CAPITOLUL V / 149
CAPITOLUL VI / 158
CAPITOLUL VII / 161
CAPITOLUL VIII / 168
CAPITOLUL IX / 180
CAPITOLUL X / 221

PARTEA A TREIA

CAPITOLUL I / 229
CAPITOLUL II / 243
CAPITOLUL III / 263

CAPITOLUL IV / 277

CAPITOLUL V / 285

CAPITOLUL VI / 289

ANEXĂ. *Principiile noilor limbi* / 301

VOCABULARUL A / 303

VOCABULARUL B / 306

VOCABULARUL C / 313

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

ORWELL, GEORGE

1984 / George Orwell; trad. de Teodora Moise. - București: Astro,
2024

ISBN 978-606-8660-69-1

I. Moise, Teodora (trad.)

821.111

Editura ASTRO

Str. Iacob Negruzzi, nr. 37A,

Sector 1, București

Tel./Fax: 021 223 04 51

Comenzi la:

www.cartea-mea.ro

www.depozit-de-carti.ro

© Toate drepturile asupra ediției de față sunt rezervate
exclusiv editurii Astro.

PARTEA ÎNTÂI

CAPITOLUL I

Era o zi senină, dar friguroasă de aprilie, iar ceasul bătea ora treisprezece. Winston Smith, cu bărbia în piept, ca să se ferească de vântul năprasnic, se strecură repede printre ușile de sticlă ale blocului Victoria, dar nu îndeajuns de rapid încât să împiedice un vârtej de praf grunjos să pătrundă în același timp cu el.

Pe hol mirosea a varză fiartă și a preșuri vechi. Într-un capăt al acestuia, un afix colorat fusese rezemat de perete, prea mare pentru a fi lipit înăuntru. Înfațișa, pur și simplu, un chip uriaș, de peste un metru lățime: fața unui bărbat de aproximativ patruzeci și cinci de ani, cu o mustață neagră și groasă și cu niște trăsături aspre, dar frumoase.

Winston se îndreptă spre scări. Nu avea niciun rost să încerce să ia liftul. Chiar și în cele mai bune perioade ale sale funcționa foarte puțin, iar acum curentul era oprit în timpul zilei. Era una dintre măsurile adoptate de a economisi energia electrică pentru pregătirile din Săptămâna de Ură. Apartamentul se afla la etajul șapte, iar Winston, care avea treizeci și nouă de ani și un ulcer varicos deasupra gleznei drepte, urcă încet, odihnindu-se de mai multe ori pe drum. Pe fiecare palier, chipul uriaș de pe afixul rezemat de peretele din fața liftului, îl privea. Era una dintre acele imagini atât de bine concepute, încât aveai impresia că ochii lui te urmăresc oriunde te-ai duce. „FRATELE CEL MARE TE URMĂREȘTE”, scria dedesubt.